

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 408/2024-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], IČO [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom Mgr. Martinom Gavuliakom, Kašmírska 7, Bratislava, proti postupu Krajského súdu v Bratislave (pôvodne Krajského súdu v Nitre) v konaní sp. zn. 7Cob/193/2023 (pôvodne sp. zn. 15Cob/45/2022) takto

r o z h o d o l :

- Postupom Krajského súdu v Bratislave (pôvodne Krajského súdu v Nitre) v konaní sp. zn. 7Cob/193/2023 (pôvodne sp. zn. 15Cob/45/2022) **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
- Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **1 000 eur**, ktoré jej **je** Krajský súd v Bratislave **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Krajský súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **713,96 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Tiež navrhla priznať finančné zadostučinenie 2 000 eur.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou na Okresnom súde Nitra (ďalej len „okresný súd“) 2. decembra 2019 domáha zaplatenia 4 753 eur s príslušenstvom proti žalovanému Rubín, n.o. (ďalej len „žalovaný“). Žalobu odôvodnila tým, že po skončení pracovnoprávneho vzťahu so žalovaným (mesačná evidencia mzdovej a účtovnej agendy) sa s ním dohodla, že túto činnosť bude ďalej vykonávať ako živnostníčka na základe zmluvy o poskytovaní personálnych a ekonomických služieb, ktorá bola odsúhlasená mailovými správami z 5. februára 2019.

3. Okresný súd vydal platobný rozkaz sp. zn. 30Cb/46/2019 z 27. februára 2020, proti ktorému podal žalovaný odpor 11. marca 2020. Okresný súd rozsudkom z 26. novembra 2021 zaviazal žalovaného zaplatiť sťažovateľke 224 eur a 4 529 eur s príslušenstvom, priznal sťažovateľke nárok na náhradu trov konania v rozsahu 91,90 % a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

4. Žalovaný proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie z 27. decembra 2021. Po vyjadrení sťažovateľky k odvolaniu bol spis 6. apríla 2022 predložený Krajskému súdu v Nitre. Podľa tvrdení sťažovateľky Krajský súd v Nitre v konaní nevykonal žiaden procesný úkon od predloženia veci a 16. novembra 2023 v dôsledku súdnej reformy postúpil spis Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“). Dosiaľ nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté.

5. Sťažovateľka namieta celkovú dĺžku konania v trvaní viac ako päť rokov, z toho konanie na odvolacom súde trvá viac ako dva roky. Tvrdí, že v konaní upozornila na zbytočné prietahy sťažnosťou adresovanou predsedovi krajského súdu. Podpredsedníčka krajského súdu vyhodnotila sťažnosť ako nedôvodnú. Ďalej tvrdí, že krajský súd až po jednom roku zaslal vyjadrenie sťažovateľky žalovanému. Podľa nej sa má namietané konanie v dôsledku prechodu súdnictva (tzv. súdnej reformy) skúmať ako celok, odkazujúc na nález ústavného súdu vo veci sp. zn. I. ÚS 624/2023.

6. Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 408/2024 z 10. septembra 2024 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu.

7. Krajský súd vo vyjadrení uviedol, že spis mu bol v dôsledku súdnej reformy doručený z Krajského súdu v Nitre 14. decembra 2023. Dĺžku konania ospravedlňoval neprimeraným zaťažením súdneho oddelenia. Zároveň ozrejmil, že spor sťažovateľky nepatrí do prednostnej agendy súdu. Poznamenal, že vo veci sťažovateľky bol 31. júla 2024 vyhlásený rozsudok. Na základe týchto skutočností považuje ústavnú sťažnosť sťažovateľky za nedôvodnú.

II.

Posúdenie ústavnej sťažnosti

8. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania sporovej strany a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Ústavný súd [obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“)] prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (rozsudok ESLP z 30. 3. 2023

vo veci Roth Neved'alová proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 50525/21, bod 11, obdobne IV. ÚS 465/2022).

9. Predmetom konania je zaplatenie 4 753 eur s príslušenstvom z titulu zmluvy o poskytovaní personálnych a ekonomických služieb. Ústavný súd konštatuje, že spor patrí do bežnej agendy všeobecných súdov a nevyznačuje sa právnou ani skutkovou náročnosťou. Úlohou odvolacieho súdu bolo posúdiť správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. V správaní sťažovateľky neboli ústavným súdom zistené také skutočnosti, ktoré by významne vplývali na celkovú dĺžku konania.

10. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že konanie o zaplatenie dlžnej sumy sa vedie od decembra 2019. Okresný súd vo veci vydal platobný rozkaz z 27. februára 2020, proti ktorému podal žalovaný v zákonnej lehote odpor. Okresný súd rozsudkom z 26. novembra 2021 žalobe sčasti vyhovel a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť v priebehu odvolacieho konania. Odvolacie konanie trvá takmer tri roky (od 27. decembra 2021). V dôsledku súdnej reformy bol spis 14. decembra 2023 predložený krajskému súdu. Krajský súd vyhlásil rozsudok 31. júla 2024.

11. Krajský súd ospravedlňoval dĺžku namietaného konania neprimeraným zaťažením súdneho oddelenia. Zmyslom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nie je pomenovanie príčin prietáhov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k stranám, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k rezortnému ministerstvu. Rovnako účelom ústavnej sťažnosti nie je dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter (II. ÚS 148/2024).

12. Ústavným súdom posúdené okolnosti odôvodňujú, aby vyslovil porušenie základných práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Z uvedeného časového rámca a chronológie úkonov je zrejmé, že celková dĺžka konania viac ako štyri roky je z ústavnoprávneho hľadiska vo veci zaplatenia odmeny za vykonanú prácu neakceptovateľná. Ústavný súd odôvodňuje, že úlohou odvolacích súdov je posúdiť vecnú správnosť rozhodnutí súdov prvej inštancie, a preto treba vziať do úvahy povahu tohto konania, ktoré je v rámci Civilného sporového poriadku koncipované ako konanie, keď odvolací súd nemusí vo veci nariadiť pojednávanie, čím zákonodarca sledoval práve rýchlosť, efektívnosť a hospodárnosť odvolacieho konania (III. ÚS 106/2018, I. ÚS 123/2021). V kontexte judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 42/2016, III. ÚS 421/2017, III. ÚS 106/2018) je akceptovateľná doba odvolacieho konania v trvaní jedného roka. Krajský súd o odvolaní už rozhodol, a preto ústavný súd ochranu nedoplnil o uloženie príkazu konať.

III.

Primerané finančné zadosťučinenie a náhrada trov konania

13. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala o priznanie finančného zadosťučinenia spolu 2 000 eur. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu namietaného porušenia (III. ÚS 189/2023). O takýto prípad bez pochybnosti ide aj v preskúmvanej veci. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom

zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, predmet posudzovaného konania, povahu a význam dotknutých práv, namietanú dĺžku konania, ako aj vlastnú judikatúru týkajúcu sa výšky priznávaného finančného zadosťučinenia (III. ÚS 336/2021, III. ÚS 590/2022, III. ÚS 108/2023), ústavný súd považoval za spravodlivé priznať sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie 1 000 eur [§ 133 ods. 3 písm. e) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhoviel.

14. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti). Náhrada trov právneho zastúpenia tak predstavuje 713,96 eur.

15. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. decembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu